

2022

Rapportage

Ecologische beoordeling Wet Natuurbescherming

*Een flora en fauna quickscan ten behoeve van
bomenkap Flevokust te Lelystad*

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Een flora en fauna quickscan ten behoeve van bomenkap Flevokust te Lelystad

Earnewald, april 2022

In opdracht van:

Van der Wiel

Bartele de Boer

De Meerpaal 11

9206 AJ Drachten

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 0622600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur en veldwerkzaamheden:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Tel.: 0610570211

Email: janbrandtwiersma@gmail.com

Omslagfoto: Impressie plangebied.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.2 Doel.....	4
1.3 Plan- en gebiedsbeschrijving.....	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	7
3. Wet natuurbescherming	7
3.1 Wnb soortenbescherming	7
3.1.1 Vogels en wezenlijke verstoring	7
3.1.2 Vrijstelling provincie Flevoland	8
3.2 Wnb gebiedsbescherming	9
3.3 Wnb Houtopstanden	9
4. Toetsing gebiedsbescherming	10
4.1 Natura 2000	10
4.1.1 Stikstofgevoeligheid	10
4.2 Natuur netwerk Nederland.....	11
6. Toetsing Houtopstanden.....	11
7. Toetsing soortenbescherming	12
7.1 Amfibieën	12
7.2 Reptielen	12
7.3 Ongewervelden.....	12
7.4 Zoogdieren	12
7.4.1 Bever.....	12
7.4.2 Otter	13
7.4.3 Kleine marterachtigen	14
7.4.5 Vleermuizen.....	14
7.4.5 Overige zoogdieren	16
7.5 Vissen.....	17
7.6 Broedvogels.....	17
7.6.2 Niet jaarrond beschermde nesten.....	19
7.7 Flora	19
8. Samenvatting & aanbeveling.....	20
9. Literatuurlijst.....	23

1. Inleiding

Van der Wiel Infra & Milieu BV is voornemens over te gaan tot de kap van 1534 bomen in het kader van de ontwikkeling van bouwkavels in omgeving Flevokust (figuur 1). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omkaderd).

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van het planvoornemen op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedsfeer van het planvoornemen, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van het planvoornemen beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het planvoornemen, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en -natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij het planvoornemen eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Plan- en gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt midden op industrieterrein Flevokust ten noorden van Lelystad. Het planvoornemen omvat de kap van 1534 bomen in het kader van verdere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit landbouwpercelen omgeven door houtsingels en houtwallen aan de noordwestzijde van het plangebied (figuur 2, weergave linksboven). Aan de zuidoostzijde ligt een baggerdepot (figuur 2, weergave rechtsboven) eveneens omgeven door houtsingels en enkele bosschages (figuur 2, weergave linksonder). Op de zuidgrens van het plangebied loopt watergang de Forellentocht (figuur 2, weergave rechtsonder). Aan de noordgrens van het plangebied staat het afvalverwerkingsbedrijf van Orgaworld Vergisting Biocel. Het gebied (Visvijverbos) ten oosten van het plangebied is in beheer bij Staatbosbeheer en bestaat voornamelijk uit bos met enkele watergangen.

Figuur 2. Weergave LB: impressie houtwal langs landbouwperceel noordwestzijde plangebied. Weergave RB: Baggerdepot zuidoostzijde plangebied met te kappen bomen in achtergrond. Weergave LO: Bosschage grenzend aan baggerdepot ten midden van het plangebied. Weergave RO: Watergang Forellentocht zuidgrens plangebied.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Van der Wiel Infra & Milieu heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebied vallen. Middels een veldbezoek (12-10-2022) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Wet natuurbescherming

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming en gebiedsbescherming. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische biodiversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

3.1 Wnb soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Alle vogels (± 700 soorten) zijn beschermd. Daarnaast worden ± 230 overige Europese en nationale soorten beschermd. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

3.1.1 Vogels en wezenlijke verstoring

Op grond van artikel 3.1 lid 4 Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te storen. Echter, is dit verbod niet van toepassing wanneer de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het tijdelijk wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek hoeft in beginsel niet aangemerkt te worden als opzettelijke verontrusting (Stibbeblog, 2016).

Met betrekking tot broedgevallen mag er geen wezenlijke verstoring plaatsvinden. Dit houdt in dat de eventuele negatieve effecten van de werkzaamheden geen invloed mogen hebben op het broedsucces. Of dit het geval is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw,

eieren of jongen) en de mate van verstoring. Of er al dan niet wezenlijke verstoring plaatsvindt dient door een (des)kundige ecooloog worden vastgesteld.

Vogelsoorten waarvan het nest jaarlijks opnieuw wordt gebruikt als broedgelegenheid, mag zowel binnen als buiten het broedseizoen niet worden verwijderd. Het weghalen van een jaarrond beschermd nest heeft mogelijk invloed op het broedsucces gedurende het broedseizoen aangezien de vogel onnodige energie moet steken in het vinden van een nieuwe nestgelegenheid en het bouwen van een nest. Om deze reden wordt het weghalen van het betreffende nest gezien als wezenlijke verstoring.

3.1.2 Vrijstelling provincie Flevoland

De Nederlandse provincies hebben de mogelijkheid om voor de betreffende provincie vrijstelling te geven ten aanzien van de nationaal beschermde dier- en plantensoorten wanneer het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Het gaat hierbij om vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de vrijgestelde soorten van de provincie Flevoland.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten provincie Flevoland. Bron: Ecologica

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Flevoland
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x
Amfibieën en reptielen		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>	x

3.2 Wnb gebiedsbescherming

Volgens Europese richtlijnen dienen lidstaten specifieke habitatten en diersoorten te beschermen en zodoende de biodiversiteit te behouden. Door middel van het implementeren van Natura 2000-gebieden (een overkoepelde naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijn) wil men deze gebieden beschermen. Deze bescherming is sinds 1 januari 2017 opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. De instandhoudingsdoelstellingen geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en -soorten. Wanneer activiteiten mogelijk negatieve effecten hebben op deze instandhoudingsdoelen dient dit getoetst te worden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2017).

Activiteiten op of buiten de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied getoetst dienen te worden in het kader van de Wnb.

Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen plantensoorten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en diersoorten van het ene naar het andere gebied migreren. Voor ruimtelijke ingrepen die significant negatieve effecten hebben in deze gebieden geldt het 'Nee, tenzij principe'. Dit principe houdt in dat bouwen binnen deze gebieden niet is toegestaan wanneer dit de verspreiding van planten en migratie van diersoorten belemmert, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn. Wanneer er toestemming verleend wordt zal er natuurcompensatie moeten worden toegepast (Rijksoverheid, 2017). In tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, waarbij de overheid bevoegd gezag is, is de provincie bevoegd gezag voor NNN.

3.3 Wnb Houtopstanden

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt onder de Wnb wanneer deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. Als je buiten de bebouwde kom een areaal bomen van minimaal 10 are of één of meerdere bomen omzaagt in een lijnopstelling van minimaal 20 bomen, moet er een kapmelding gedaan worden bij de provincie. Compensatie dient binnen drie jaar na het kappen hiervan plaats te vinden. Niet voor alle houtopstanden die aan deze vereisten voldoen, geldt de meld- en herplantplicht. Bomen op erven en tuinen en een rij wilgen of populieren op of langs landbouwgronden uitgezonderd. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als houtige biomassa zijn uitgezonderd van de meld- en herplantplicht indien ten minste eens per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan bepaalde beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen (niet ouder dan twintig jaar), kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

4. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn binnen de Wet natuurbescherming in grote lijnen op te delen in Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland.

4.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebieden (Natura 2000 Flevoland, 2022). Ondanks de relatief korte afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (IJsselmeer) zijn vanwege de aarde van het planvoornemen negatieve effecten door trillingen, geluid, licht en oppervlakte verlies (externe werking) gezien de aard van het planvoornemen uit te sluiten (figuur 3).

Figuur 3. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied IJsselmeer (licht groen).

4.1.1 Stikstofgevoeligheid

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebied IJsselmeergebied zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Sinds 1 juli 2021 is sprake van een bouwverstelling voor projecten. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd. Dat betekent bijvoorbeeld dat nog steeds een natuurvergunning nodig kan zijn voor de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het verkeer op een aan te leggen weg of andere redenen die in de gebruiksfase een toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben (aanpakstikstof, 2021).

Deze flora en fauna quickscan richt zich op de kap van bomen en valt daarmee onder de realisatiefase. Om deze reden is voor de kap een stikstofcalculatie onzes inziens niet vereist.

4.2 Natuur netwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het gebied direct ten oosten van het plangebied is onderdeel van het NNN. Het plangebied valt buiten de begrenzing van dit gebied. Negatief effect op NNN is daarom niet aan de orde (figuur 4).

Figuur 4. Ligging NNN (donkergroen) t.o.v. het plangebied (rode omkaderd) (Arcgis, 2021).

6. Toetsing Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld-en/of herplantingsplicht.

Binnen het planvoornemen worden bomen gekapt uit een houtareaal van meer dan 10 are (1000 m²). Het wordt aangeraden een melding te maken bij bevoegd gezag (provincie Flevoland). Indien dit nog niet is uitgevoerd, dient er naar alle waarschijnlijkheid compensatie plaats te vinden.

7. Toetsing soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de effecten van het planvoornemen op beschermde soorten onder de categorie vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. De effectanalyse richt zich op de soorten die onder beschermd zijn die in het studiegebied voor kunnen komen.

7.1 Amfibieën

De Forellentocht is in potentie geschikt als voortplantingswater voor diverse amfibieën. Daarnaast kunnen er rondom de watergang op droge plekken (zoals grondwallen) overwinteringsplaatsen voorkomen van amfibieën. Op basis van de verspreidingsgegevens in combinatie met het type watergang wordt niet verwacht dat er beschermde amfibieën voorkomen in het plangebied. Wel kunnen algemeen voorkomende amfibieën, waaronder de bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander diverse plekken binnen het plangebied gebruiken als overwinteringsplaats. Deze soorten zijn provinciaal vrijgesteld van bescherming. Voor deze soorten geldt de zorgplicht.

7.2 Reptielen

In de wijde omgeving zijn er meldingen van de ringslang bekend. Het is onduidelijk of deze in de omgeving voortplanten. Er zijn tijdens het veldbezoek op de plaatsen waar bomen gekapt worden geen potentiële voortplantingsplaatsen aangetroffen in de vorm van broeibulten o.i.d. Daarnaast ontbreekt in het plangebied geschikt jachtbiotoop. Wel zou de Forellentocht sporadisch gebruikt kunnen worden als jachtwater en/of migratiewater. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de ringslang niet wordt gehinderd tijdens de realisatie. Daarnaast ondervinden eventueel aanwezige ringslangen geen hinder van de veranderende situatie rondom de bomenkap aangezien de forellentocht niet wordt aangetast.

7.3 Ongewervelden

Geschikt leefgebied van beschermde ongewervelden betreffen doorgaans kritische biotopen en/of dienen er waardplanten aanwezig te zijn. Op basis van het feit dat deze kritische biotopen en/of waardplanten ontbreken, is er derhalve geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming omtrent ongewervelden.

7.4 Zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen diverse beschermde zoogdieren voor. Deze worden in de komende paragrafen behandeld.

7.4.1 Bever

De bever heeft een groot leefgebied waarbinnen hij zich migreert en foerageert. De soort komt rondom voor in de omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn langs de forellentocht in een te kappen bosschage enkele 'oude' knaagsporen van de bever aangetroffen (figuur 5). Het betroffen afgeknaagde boomstammen. Op basis van de versheid van de sporen is het vermoeden dat de knaagsporen minimaal een half jaar oud zijn. Om deze reden wordt verwacht dat deze bosschage niet van essentieel belang is voor de bever. Daarnaast zijn er geen verblijfplaatsen aangetroffen in de te kappen bosschages.

Figuur 5. Weergave: kaart met locatie oude knaagsporen bever (geel omkaderd) t.o.v. plangebied. Inzet foto: oude knaagsporen binnen geel omkaderd gebied.

De bever is zowel overdag als 's nachts actief. Vermoedelijk is in dit gebied de bever voornamelijk 's nachts actief gezien de huidige verstoring in de vorm van wandelaars met honden en industrieelverkeer. Het wordt niet verwacht dat de bomenkap het leefgebied dusdanig veranderd dat de bever verstoord wordt. Migratie- en foerageermogelijkheden blijven intact in de Forellentocht.

De bever is zeer mobiel en kan daardoor (indien nodig) tijdelijk uitwijken naar geschikt gebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden binnen de realisatiefase. Wel is het van belang enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang te werken om kans op verstoring zo klein mogelijk te maken. Wanneer dit wordt toegepast wordt door het planvoornemen geen overtreding van Wet natuurbescherming op de bever verwacht.

7.4.2 Otter

De otter heeft een groot leefgebied waarbinnen hij zich migreert en komt rondom voor in de omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of verblijfplaatsen van de otter aangetroffen in het plangebied.

Wel kan de otter gebruikmaken van de Forellentocht om te foerageren en te migreren. Het wordt niet verwacht dat het leefgebied door de bomenkap dusdanig veranderd dat de otter verstoord wordt. Migratie- en foerageermogelijkheden blijven intact in de Forellentocht.

De otter is zeer mobiel en kan daardoor (indien nodig) tijdelijk uitwijken naar geschikt gebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden binnen de realisatiefase. Wel is het van belang enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang te werken om kans op verstoring zo klein mogelijk te maken. Wanneer dit wordt toegepast wordt door het planvoornemen geen overtreding van Wet natuurbescherming op de otter verwacht.

7.4.3 Kleine marterachtigen

Van drie kleine marterachtigen in Nederland de wezel, hermelijn en bunzing is op basis van verspreidingsgegevens bekend dat zij voorkomen in de omgeving van het plangebied. Vrijwel het gehele plangebied is geschikt als leefgebied voor deze soorten. De te kappen delen bestaan voornamelijk uit houtsingels/-wallen en bosschages met verruiging van soorten als braam, riet en grote berenklaauw. Op basis van deze elementen is het zeer aannemelijk dat de aanwezige kleine marterachtigen het plangebied gebruiken als rust- en verblijfplaats dan wel als jachtgebied. Daarnaast kunnen delen van het plangebied gebruikt worden als corridor van Visvijverbos ten oosten van het plangebied naar ander geschikt leefgebied die het westen liggen.

De bunzing, hermelijn en wezel hebben in Nederland en in Flevoland een slechte staat van instandhouding en een negatieve trend. Om deze reden heeft provincie Flevoland de kleine marterachtigen van de lijst met vrijgestelde soorten verwijderd. Voor deze soorten is bij ruimtelijke ontwikkelingen dan een ontheffing noodzakelijk. Omdat kleine marterachtigen lastig te onderzoeken zijn geeft provincie Flevoland aan hier pragmatisch mee omgaan (door vooral in te zetten op mitigatie in plaats van onderzoek).

Wanneer men het planvoornemen zonder ontheffing en mitigerende maatregelen te treffen uitvoert, is overtreding van de Wet natuurbescherming niet op voorhand uitgesloten. Het wordt aangeraden hierover contact op te nemen met bevoegd gezag (provincie Lelystad). Ontheffing wordt verkregen indien er compensatie plaats vindt in de vorm van geschikt leefgebied welke zowel jachtbiotoop als ruimte voor rust- en verblijfplaatsen bevat. Daarnaast dient de kap buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen uitgevoerd te worden.

7.4.5 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Er worden bij het planvoornemen een groot aantal bomen gekapt. Soorten als de watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis kunnen verblijfplaatsen hebben in bomen in de omgeving. Om deze reden zijn tijdens het veldbezoek de bomen in en direct rondom het plangebied geïnspecteerd op holten, scheuren en loszittend schors welke in potentie verblijfplaatsen kunnen bevatten van boombewonende vleermuizen. De inventarisatie is met behulp van een ladder en een endoscoop uitgevoerd. Hiermee konden op het eerste oog likkende potentiële geschikte locaties worden gecheckt op geschiktheid.

Tijdens de inventarisatie is in een bosschage aan de zuidwestkant van het plangebied een potentiële geschikte verblijfplaats aangetroffen in de vorm van twee spechtenholen (figuur 6, links). Om deze reden is het op voorhand niet uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast

bij het planvoornemen. Nader onderzoek kan uitsluitsel geven of er al dan niet vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in deze boom.

In dezelfde bosschage, in de nabijheid van de betreffende boom, staat een vervallen gebouw met spouwmuren die middels aanwezige open stootvoegen toegankelijk zijn voor gebouwbewonende vleermuizen (figuur 6, rechts). Het is niet uitgesloten dat de spouwmuren worden gebruikt als verblijfplaats. Indien het gebouw gesloopt wordt, wordt het aangeraden tijdens de inventarisatie van de boom met spechtenholen eveneens het gebouw te inventariseren op aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen.

Figuur 6. Weergave boven: deel plangebied met locatie boom met spechtenholen (gele ster) en vervallen gebouw (blauwe ster) welke mogelijk vleermuisverblijven herbergen. Weergave linksonder: spechtenhol in betreffende boom. Weergave rechtsonder: betreffende gebouw.

Vliegroutes

De lijnvormige elementen in het plangebied in de vorm van bijvoorbeeld houtsingel/-wallen en bosschages kunnen gebruikt worden als vliegroute (figuur 7). Bij de bomenkap is het aannemelijk dat er enkele vliegroutes verloren gaan. De houtsingel/-wallen en bosschages ten zuiden van het plangebied kunnen tevens dienen als vliegroute welke gebieden ten oosten van het plangebied verbindt met gebieden ten westen van het plangebied (figuur 7). Om deze reden wordt aangenomen dat de eventuele vliegroutes die worden aangetast, niet van essentieel belang zijn. Bij de verdere ontwikkelingen in het gebied worden lijnvormige elementen in de vorm van bomenrijen aangeplant, welke op termijn tevens als vliegroute kunnen worden gebruikt. Wél is het hierbij van belang te voorkomen dat deze boomrijen onderhevig worden aan lichtuitstraling van bijvoorbeeld straatverlichting.

Figuur 7. Weergave potentiele vliegroute die worden aangetast bij het planvoornemen (gele lijnen) en potentiele vliegroutes die bij het planvoornemen onaantast (groene lijnen) blijven in de omgeving van het plangebied (rood omkaderd).

Foerageergebied

Het is zeer aannemelijk dat er binnen het plangebied door diverse vleermuissoorten gevoerageerd wordt. Door de bomenkap en de nieuwe situatie (bebouwing, infrastructuur en verlichting) in het gebied zal het foerageergebied worden aangetast. Direct ten zuiden van het plangebied blijft soortgelijk landschap intact. Daarnaast liggen in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. Om deze reden wordt aangenomen dat het plangebied geen essentiële foerageerfunctie heeft.

Het is van belang de werkzaamheden enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren om te voorkomen dat foeragerende vleermuizen verstoord worden.

7.4.5 Overige zoogdieren

De das, steenmarter en boomarter komen in de directe omgeving van het plangebied voor. Gelet is op potentiële verblijfplaatsen van deze soorten. Deze zijn binnen het werkterrein niet aangetroffen.

Om deze reden wordt er rondom deze soorten geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

Daarnaast komen er diverse andere algemeen voorkomende zoogdieren in de omgeving van het plangebied voor waarvoor een vrijstelling van bescherming geldt. Er zijn voetprenten van de ree en vos aangetroffen. Daarnaast kunnen diverse soorten (woel)muizen in het gebied voorkomen. Voor al deze soorten geldt de zorgplicht.

7.5 Vissen

Binnen het planvoornemen worden geen watergangen aangetast. Daarmee is op voorhand overtreding van de Wet natuurbescherming omtrent vissen uitgesloten.

7.6 Broedvogels

Binnen de Wet natuurbescherming is er onderscheid tussen jaarrond beschermde nesten en niet jaarrond beschermde nesten.

7.6.1 Jaarrond beschermde nesten

Tijdens de inventarisatie is gelet op horsten van roofvogels en 'oude' nesten van bijvoorbeeld de zwarte kraai en ekster die door een soort als de ransuil gebruikt kunnen worden als nestplaats. Daarnaast is er gelet op boomholten die bijvoorbeeld door de bosuil als nestplaats gebruikt kunnen worden. Bij de inventarisatie zijn deze (potentiele) jaarrond beschermde nesten niet in de te kappen bomen aangetroffen.

Huismus

Huismussen zijn zeer honkvast en hebben een actieradius van hooguit enkele honderden meters. Ze blijven het gehele jaar op dezelfde plek. De huismus hecht grote waarde aan korte bomen en struweel in zijn broedgebied. Door het verdwijnen van geschikt habitat en broedmogelijkheden is er een enorme achteruitgang van de huismusstand. Het nest wordt elk jaar opnieuw gebruikt. Om deze redenen zijn nesten van huismussen jaarrond beschermd.

Bij de inspectie van het plangebied is geconstateerd dat er meerdere huismusnestplaatsen aanwezig zijn aan de achterkant van het pand van Orgaworld Vergisting Biocel (figuur 8). Op het dak zijn meerder huismussen met nestmateriaal waargenomen. Vermoedelijk broeden de mussen onder de dakplaten. Tevens zijn er tientallen huismussen waargenomen in het braamstruweel aan de achterzijde van het pand (figuur 8). De bomen en het struweel staan op de nominatie om gekapt/verwijderd te worden. In de directe omgeving van de broedplaatsen zijn geen andere schuilmogelijkheden in de vorm van struweel en bomen aanwezig. Bij aantasting van het struweel en de bomen is het zeer waarschijnlijk dat de broedfunctionaliteit van de huismussen dusdanig wordt aangetast, dat de huismussen de broedplaatsen als ongeschikt zullen achten en daarmee de nesten zullen verlaten.

Figuur 8. Weergave boven: bedrijfsterrein van Orgaworld Vergisting Biocel met meerdere broedplaatsen van de huismus in een deel van het pand (rood omkaderd) en aan de achterzijde struweel en bomen (geel omkaderd) met essentiële functie voor behoud geschiktheid van deze broedlocaties. Weergave linksonder: Struweel aan achterzijde pand. Weergave rechtsonder: huismus op het dak van het betreffende pand tijdens het veldbezoek.

Omwille van de jaarrond beschermde waarde van de huismusnesten is het zonder ontheffing niet toegestaan het struweel en bomen dusdanig te tasten dat de functionaliteit van de nesten verloren gaan. Daarom wordt het aangeraden dit deel onaangetast te laten. Indien dit niet mogelijk is, dient er compensatie plaats te vinden in de vorm van het planten van dicht struweel op dezelfde plek, zodat de functionaliteit van de broedplaatsen behouden blijft. Indien dit niet mogelijk is binnen het planvoornemen dient ontheffing te worden aangevraagd en dienen de nestplaatsen inclusief struweel te worden gecompenseerd elders in de nabijheid van de broedlocatie.

7.6.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het broedseizoen (grootweg maart t/m augustus) broeden in het plangebied binnen het plangebied een groot aantal broedvogels. Het gaat o.a. om soorten als de tjiftjaf, fitis, zwartkop, winterkoning en roodborst die tijdens het veldbezoek zijn waargenomen. Wezenlijke verstoring (permanent verlaten van het nest) van broedvogels is binnen de Wet natuurbescherming verboden. Om deze reden wordt op voorhand afgeraden om de werkzaamheden tijdens het broedseizoen uit te voeren. De data waarbinnen het zogenoemde broedseizoen valt zijn richtdata. In de praktijk kunnen soorten als de rietzanger en rietgors nog tot in augustus met het broedsel bezig zijn. Soorten waaronder de wilde eend kunnen eind februari al beginnen met nestelen.

7.7 Flora

De vegetatie binnen het plangebied bestaat uit typische ruigtevegetatie die geen beschermende status genieten. Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen beschermde planten waargenomen. Overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot het onderdeel flora is op voorhand uitgesloten.

8. Samenvatting & aanbeveling

Van der Wiel Infra & Milieu BV is voornemens over te gaan tot de kap van 1534 bomen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling in omgeving Flevokust. In het kader van de vergunningsaanvraag is Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Het plangebied is getoetst aan het onderdeel gebiedsbescherming. Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Er wordt bij de bomenkap geen significant negatief effect door bijvoorbeeld verlies van oppervlakte habitatype, geluid, licht, trilling en stikstofdepositie verwacht. Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN. Omdat externe werking niet van toepassing is op NNN-gebieden, is verstoring van deze gebieden op voorhand uitgesloten.

Houtopstanden

Het planvoornemen is getoetst op het onderdeel houtopstanden (Wnb). Binnen het planvoornemen worden bomen gekapt uit een houtareaal van meer dan 10 are (1000 m²). Het wordt aangeraden een melding te maken bij bevoegd gezag (provincie Flevoland) of alvorens intern (gemeente Lelystad) te informeren of dit reeds is uitgevoerd voor de gehele inrichting van het gebied.

Soortenbescherming

Het planvoornemen is tevens getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. In de wijde omgeving komen verschillenden beschermde soorten voor. Voor het overgrote deel is geconcludeerd dat negatief effect op deze soorten is uitgesloten. Voor enkele soorten is dit niet het geval.

Kleine marterachtigen

Het is niet uitgesloten dat er leefgebied met rust- en/of verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel) verloren gaan bij het planvoornemen. Deze soorten staan sinds januari 2021 niet meer op de vrijstellingslijst van bescherming in provincie Flevoland. Het wordt aangeraden intern (gemeente Lelystad) te informeren of er al dan niet voor de ontwikkeling/inrichting van het gehele gebied ontheffing aangevraagd t.a.v. de kleine marterachtigen. Indien dit niet het geval is dient er ontheffing aangevraagd te worden waarbij mitigatie- en compensatiemaatregelen voor kleine marterachtigen worden voorgesteld. Omwille van de aanwezigheid van kleine marterachtigen wordt, na ontvangen van de ontheffing, voorgeschreven de kapwerkzaamheden in de periode 1 september – 1 maart uit te voeren.

Diverse vleermuissoorten

Tijdens de inventarisatie is in een bosschage aan de zuidwestkant van het plangebied een potentiële geschikte verblijfplaats aangetroffen in de vorm van twee spechtenholen. Om deze reden is het op voorhand niet uitgesloten dat er verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten als de watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis worden aangetast bij de bomenkap. Nader onderzoek kan uitsluitsel geven of er al dan niet vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in deze boom.

In dezelfde bosschage, in de nabijheid van de betreffende boom, staat een vervallen gebouw met spouwmuren die middels aanwezige open stootvoegen toegankelijk zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. Het is niet uitgesloten dat de spouwmuren worden gebruikt als verblijfplaats. Indien het gebouw gesloopt wordt, wordt het aangeraden tijdens de inventarisatie van de boom eveneens het gebouw te inventariseren op aanwezigheid vleermuisverblijfplaatsen. Deze bezoeken kunnen worden gecombineerd en dienen te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2021.

En ander optie is om te overwegen de boom met een aantal omliggende bomen en het gebouw intact te laten.

Overige zoogdieren

Naast de kleine marterachtigen en vleermuizen komen er in de omgeving beschermde soorten zoals de otter, bever, steenmarter en das voor. Door de werkzaamheden enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren wordt voldoende zorg in achtgenomen om verstoring van deze soorten te voorkomen. Daarnaast dient in de nieuwe situatie een toename aan verlichting beperkt te zijn en deze naar beneden gericht af te stellen. Met name het beschijnen van landschapselementen als bomenrijen dient te worden voorkomen.

Huismus (jaarrond beschermde nesten)

Bij de inspectie van het plangebied is geconstateerd dat er meerdere nestplaatsen aanwezig zijn aan de achterkant van het pand van Orgaworld Vergisting Biocel. Tevens zijn er tientallen huismussen waargenomen in het braamstruweel aan de achterzijde van het pand. De bomen en het struweel staan op de nominatie om gekapt/verwijderd te worden. In de directe omgeving van de broedplaatsen zijn geen andere schuilmogelijkheden in de vorm van struweel en bomen aanwezig. Bij het verdwijnen van het struweel en bomen is het zeer waarschijnlijk dat de broedfunctionaliteit van de huismussen dusdanig wordt aangetast, dat de huismussen de broedplaatsen als ongeschikt zullen achten en daarmee de nesten zullen verlaten.

Omwille van de jaarrond beschermde waarde van de huismusnesten is het zonder ontheffing niet toegestaan het struweel en bomen dusdanig te tasten dat de functionaliteit van de nesten verloren gaan. Daarom wordt het aangeraden dit deel onaangetast te laten. Indien dit niet mogelijk is, dient er compensatie plaats te vinden in de vorm van het planten van dicht struweel op dezelfde plek, zodat de functionaliteit van de broedplaatsen behouden blijft. Indien dit ook niet mogelijk is binnen het planvoornemen dient ontheffing te worden aangevraagd en dienen de nestplaatsen inclusief struweel te worden gecompenseerd elders in de nabijheid van de broedlocatie.

Broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)

Wanneer de werkzaamheden binnen het vogelbroedseizoen (grootweg 1 maart – 1 augustus) worden uitgevoerd is wezenlijke verstoring van broedende vogels in het plangebied niet uit te sluiten. Het wordt aangeraden buiten deze periode de kapwerkzaamheden uit te voeren. Aangezien er buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen gekapt dient te worden, namelijk werken in de periode 1 sept. – 1 mrt., wordt er automatisch buiten het vogelbroedseizoen gewerkt.

Zorgplicht

Tijdens de uitvoer van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De zorgplicht geldt voor elke soort/individueel in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop. Voor maaiwerkzaamheden wordt aan geadviseerd 10cm boven het maaiveld te maaien, stapvoets en vanaf een richting te werken zodat grondgebonden soorten tijdig kunnen vluchten.

9. Literatuurlijst

Aanpakstikstof, 2021. *Stikstofwet gaat in per 1 juli 2021* [Online]

Beschikbaar op: <https://www.aanpakstikstof.nl/actueel/nieuws/2021/06/18/stikstofwet-gaat-in-per-1-juli-2021>

Arcgis, 2022. *Natuurnetwerk Nederland*. [Online]

Beschikbaar op:

<https://www.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=23fe78c756dd46439d4f7da795d4c765>

Ministerie van Economische Zaken, 2017. *Wet natuurbescherming (16 december 2015)*. [Online]

Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december2015>

Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016. *Soortenbescherming bij*, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2017. *Natura 2000-gebieden*. [Online]

Beschikbaar op: <https://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k>

Natura 2000 Flevoland, 2021. *Flevoland*. [Online]

Beschikbaar op: <https://www.natura2000.nl/gebieden/flevoland>

Rijksoverheid, 2017. *Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden*. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-enNatura-2000-gebieden>

Stibbeblog, 2016. *De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?* [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wetnatuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijkeinvloed-is/>

Websites:

<https://www.bij12.nl/> (Soorten diverse)

<https://www.NDFF.nl/> (Soorten diverse)

<https://www.ravon.nl/> (Soorten diverse)

<https://telmee.nl/> (Soorten diverse)

<https://waarneming.nl/> (Soorten diverse)